

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2-40

Nrml de Duminecă
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nrml de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Dez. Ferenx-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mănușite publice și Loc de
schia costă fiecare ylr 20 ML.
Manuscripte nu se im-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Armonia cu Austria amenințată.

Presă din Austria a fost din cale afară optimistă, când a înregistrat succesele electorale ale partidului muncii. Văzând zdrobitoarea majoritate, opinia publică austriacă a crezut, că acum problemele dualiste sânt perfect asigurate și că un guvern unguresc, întemeiat pe o atât de uriașă forță constituțională, este o fără pereche garanție a păcii. În bucuria generală organele vieneze nici n'au mai voit să știe de teroarea enormă cu care s'a înjghebat această majoritate fabuloasă și nici n'au mai stat să se socotească despre un fapt atât de logic în politică și anume despre faptul, că un partid cu o bază morală, ca acest partid artificial, nu poate să aibă convenita consistență.

Ceeace a adunat la un loc acest partid al contelui Khuen, n'a fost un program de idei, nici o aderare la anumite proiecte de reforme, nici pasiunea fanatică pentru vreuna din chestiunile la ordinea zilei, ci pur și simplu rivne budgetare a prezidat aceste alegeri, făcute cu sulți și cu furcoale.

Adevărul acesta pornește a se învedera tot mai mult. Impărțite în felurite fracțiuni, grupate în jurul diferiților partizani, elementele partidului majorității sânt foarte puțin unite îndeosebi în ceea ce Austriacii se așteptau cu mai multă siguranță, — în afacerile comune. Nici afacerea băncii comune, nici chestiunea cotei părți de contri-

buție în bani gata, nici problema armatei comune nu sânt susținute cu tot devotamentul din partea partidului muncii.

Am dat și noi rezumate după recente discuții din delegațiuni. Am arătat cum în cursul debaterilor asupra budgetului comun opoziția kossuthistă a avut partea leului și cum guvernul n'a putut de loc, prin palidele sale intervenții, să spulbere credința, că în anumite teorii kossuthiste este de conveniență cu reprezentanții opoziției.

Am anunțat apoi, cum în conferința miniștrilor comuni și îndeosebi în comisia financiară, raportorii nu reușesc de loc să cadă de acord asupra cotei părți. Știrile aceste au fost urmate chiar de vești pozitive asupra unei crize a guvernului unguresc și mult încreduta presă vieneză a încetat de odată cu osanalele și a pornit să cărtească împotriva «credincioasei» majorității a muncii.

Firește. Asta este judecata justă, nu cea pripită de mai nainte. Viena trebuie în sfârșit să priceapă, că sub raportul respectului formei dualiste și a corectitudinii față de Austria, între partidele politice ungare, ori care ar fi ele, nu există deosebire de convingeri și procedări. Negurile autonomiste, ale independenței economice și fumurile armatei naționale ungurești îi obsedează pe toți, fără deosebire de culoare și program. Aderenții adunați cu furca în jurul d-lui Khuen, sânt tot atât de bine antiaustriaci, ca cei mai încarnați tovarăși ai lui Polonyi.

Și să nu uităm pe domnul Tisza! Câtă vreme partidul muncii este expresia voinței

contelui Stefan Tisza, înfocatul apologet al anului 1848, anul de dezastru pentru Habsburgi, nici nu se poate imagina, ca ordinea istorică și forma dualistă să hălăduiască în împrejurări normale. Până ce Tisza va sta în fruntea unui partid, ideile imperialiste maghiare vor continua să dea roade și partidele ungurești nu vor înceta a-și potența pretențiunile față de Austria, ținând astfel echilibrul pururea în balanță periculoasă.

Lucrurile aceste se desfășură foarte limpede și ori cine poate vedea, că astfel de majorități și astfel de sfetnici ca dnii Khuen și Tisza, nu pot veni în ajutorul tuturor popoarelor din Monarhie, ci sunt o constantă amenințare.

Astfel fiind, credem și noi, că acestei majorități i-ar veni bine la socoteală, să ne vadă și pe noi înregimentați la opera aceasta de subminare. Maghiarii își dau foarte bine seama, că, avându-ne în partidele lor, șansele împotriva Austriei cresc și chestiunea independenței câștigă mai multe perspective. Se știe însă că Românii cu veritabil simț politic nici odată nu ș-au întins mâna la alianțe de acest fel. Credința noastră, că idealurile noastre naționale nu pot fi realizate decât în actuala formă de stat și fără nici o concesie făcută tendințelor de independență a maghiarismului, este atât de înrădăcinată în sulețele noastre, încât numai naivii își mai pot închipui, că ne-ar găsi gata la o cooperare.

În consecință, nouă ne revine datoria să cultivăm firul acesta al tradiției și să lăsăm ca partidele maghiare să-și urmeze singure

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Gronica dramatică.

Teatrul Național.

De Z. Bărsan.

Mănunchiul artiștilor noștri de comedie ar putea fi, pe drept cuvânt, rîvnit de orice teatru mare din lume. Când și-se dă fericita ocazie să-i vezi adunați pe toți în câte-o piesă, își uiti de toate necazurile și de toate greutățile vieții; te lași răsfățat și furat de talentul lor și de verva admirabilă cu care se întrec unii pe alții. Poți să fi sigur; o comedie *bunicică*, ajunsă pe mâna acestor artiști excelenți, e ridicată și succesul ei asigurat.

Și cu toate astea, în vremea din urmă s'a jucat așa de puțină comedie la Teatrul Național. Nici nu se poate altfel, pe prima noastră scenă trebuie să se joace de toate. Chemarea ei de școală pentru cultivarea maselor îi impune să dea publicului tot ce se crede de cuviință că poate să-l înalțe și să-l lumineze. De-aici raportorii de multeori așa de amestecat din cursul unei stagiuni îl vezi pe Sophocle alături cu cine știe ce autor francez de azi, pe Shakespeare braț la braț cu vre-un italian și pe Molière de gât cu vre-un autor de-ai noștri.

E cunoscut însă că de cele mai multeori, o comedie jucată la teatrul nostru prinde și face ser. Prin firea noastră intimă ne place mai mult veselie, partea ușoară a vieții. Drama ne obosește,

ne cere mai multă seriozitate, mai încordată atenție și ne depărtează. Vorbesc de majoritatea publicului, fiindcă pe această majoritate se prăjinește de cele mai multeori succesul unei piese.

În starea în care ne găsim azi semănăm de minune cu personajul bărbatului din admirabila dramă a lui Villiers de L'Isle Adam, *Revolta*, pe care am jucat-o și eu astăvară în al VII-lea turneu, pe care l-am făcut prin Ardeal — și care-i spune nevastă-si într'un moment: «Eu mă duc la teatru să rîd! N'am eu destule necazuri la mine acasă?»

Așa suntem. Și iată de ce comedia e mai căutată la noi decât drama.

Se joacă acum cu săli pline o comedie în trei acte de G. Kadelburg și R. Presber, intitulată «*Punctul negru*» și tradusă în românește de cunoscutul și vechiul om de teatru P. Gustl. — E o piesă foarte bine făcută, în care se satirizează cu multă dibăcie fumurile aristocraților scâpăteți față de burghezii muncitorilor, cari își văd de treabă. Un umor sănătos și curat asigură acestel piese, care la vremea asta se joacă și la Burgul din Viena, o frumoasă serie de reprezentări pe scena teatrului nostru.

Subiectul e următorul. Îi dau după programul teatrului național:

Emerich, fiul baronului de Waldemar, iubește pe Elsa, fiica lui Ulrich de Kuckrott, maior în rezervă. Pentru ca acești doi îndrăgostiți să se logodească, nu'le lipsește decât consimțământul baronului de Waldemar. Și e greu de obținut acest consimțământ, de oarece baronul e un nobil foarte mândru de strămoșii lui, un nobil, care ține ca familia lui viitoare să n'aibă nici o pată, nici un punct negru.

În sfârșit după un examen minuțios al tuturor rudelor masculine și feminine ale Elsei, dînicul Waldemar consimte la căsătoria fiului său Emerich.

Bucuria stîrnită de acest consimțământ însă e nimicită de-o veste îngrozitoare. Hans, fiul maiorului de Kuckrott se logodește cu Lotti, fiica burghezului Brinkmaier, consilier comunal.

Baronul când aude aceasta se face foc. Burghezul de Brinkmaier n'are ce căuta în familia lui, întâi fiindcă nu e nobil și al doilea, pentru că e cel mai mare dușman al lui, un dușman care l-a făcut atât venin în viață încât doctorul i a recomandat lui Waldemar o cură de Karlsbad.

Waldemar se întâlnește cu Brinkmaier, se ceartă cu el și se despart, retrăgînd reciproc orice consimțământ de căsătorie atât între Elsa și Emerich, cât și între Lotti și Hans.

În actul al doilea, care se petrece în palatul dela moșia baronului se pune la cale o împăcare între cei doi vechi dușmani. Dușmănia asta dintre ei își are originea în faptul că Brinkmaier a neglijat, să facă lui Waldemar vizita de rigoare în ziua în care el au săvîrșit vizita de moșie și cel din jurul lor s'au vădit că încă loc acum această vizită.

În sfârșit după o lungă discuție pe care consilierul se luptă să o ducă la capăt, consimțământul pentru căsătorie este dat în generală!

În clipa asta se descoperă că baronul mai are un băiat, care e pictor și care s'are surtat cu un model al lui, fata unul cismar italian.

politica lor de independență, sub orice formă ar face-o. Să lăsăm evenimentele să se desvolte de sine. Și să fim încredințați de un singur lucru: că n'o să treacă multă vreme, până ce Austria și cercurile ei condicătoare se vor convinge, că relațiuni ideale cu Ungaria nu se pot stabili decât în clipa când naționalitățile din regatul Sf. tului Ștefan sunt așezate în situația de a-și exercita și ele toată influența asupra trebelor statului.

Pacea cu românii — gata (?). Se anunță din Berlin: »Vossische Zeitung« de azi publică dela corespondentul ei din București știrea că pacea între guvernul unguresc și Români ar fi deja un lucru perfect.

— In cele mai competente cercuri de aici așa se știe — zice informația din București, — că contele Khuen-Héderváry ministru președinte și contele Tisza István au acceptat deja în principiu punctele din memoriul prezintat de fruntașii români guvernului.

Tratatul de pace acum cu siguranță vor duce la rezultat bun. Cercurile competente din București se bucură mult de aceasta, pentru că în chipul acesta se va sista principala cauză a vecinicilor neînțelegeri. In România numai chestiunea aceasta a produs greutăți în politica sa externă. Nu există nici un fel de curent iredentist și nimeni nu voiește să se amestice în afacerile interne ale Ungariei, dar este firesc și explicabil că națiunea română se interesează de soarta condiționalilor ei din Ungaria și că nu poate privi imposibilă ca dincolo peste munți, frunții să fie asupriți și prigoniți. Românii privesc aceasta cu inima îndurerată. Chestia împăcii este pe calea cea mai bună și dacă se va face, atunci se va isbui a se smulge în România de sub picioare terenul propagandei rusești travestită sub aevize naționaliste și ortodoxe.

Episcopatul român macedo-român. Ziarul grecesc »Neologos« publică următoarele: »Suntem informați că tratativele pentru înființarea Episcopatului român în Macedonia sunt aproape terminate și că în curând va fi numit un episcop român în Bitolla.«

Dieta din Bosnia e convocată din nou pe ziua de 7 Noembrie n. In această sesiune se va lua în discuție și proiectul de lege despre răscumpărarea cmeșilor.

Înțelegerea germano-cehă. Din Praga se telegrafiază că membrii comisiei mixte au reușit să ajungă la înțelegere asupra chestiunii controversate, care amenințase să zădărnicească rezultatul tratativilor de până acum.

Se speră că în cursul acestor zile se va ajunge la înțelegere asupra tuturor chestiunilor.

Organizarea partidului guvernamental croat. Se anunță din Agram că ieri după amiază optsprezece deputați aderenți ai guvernului dar nelnregimentați în nici un partid politic au ținut o consfătuire împreună cu banul Tomasić asupra formării unui partid guvernamental unitar. La consfătuire au luat parte ex-banul contele Teodor Pejačević, Chavrak și șeful de secție Dr. Amruš. Pe lângă aceștia mai erau de față și cei doi episcopi sârbesci, Nicolici, Gruici și arhimandritul Bancović împreună cu câțiva deputați, prieteni declarați ai banului. Cel adunați au discutat mai multe ore posibilitatea înjghebării partidului și într-o întrunire premergătoare au desbătut mai multe cauze și pretențiuni ale Sârbilor.

Probabil ca în cursul zilei următoare să se publice un comunicat oficial asupra rezultatului consfătuirei.

Delegațiunile. După cum se anunță din Viena, delegațiunea ungară își va ține cea dintâi ședință plenară, Marți, în 8 Noembrie, când se va intra înainte de toate în discuția bugetului armatei. Miniștrii ungari vor pleca din Budapesta Luni dimineața.

Contele Tisza în Arad. Se anunță: Contele Tisza István, deputatul Aradului, va sosi la 11 Noembrie în Arad. Contele Tisza — spune informația — va petrece opt zile în Arad și scopul vizitei sale este să facă cunoștința fruntașilor societății cercului său electoral.

O pierdere a partidului social creștin. Se anunță din Viena: La balotajul ce a avut loc în Leopoldstadt pentru mandatul din dieta provincială devenit vacant prin moartea lui Lueger, partidul social creștin, a suferit, spre mare ulmire, înfrângere. A fost ales socialistul Schuhmeier cu 12,761 voturi contra social creștinului Preyer, care a întrunit 11,625 voturi.

Cauza căderii se pare a fi disensiunile mai recente cari s'au dat pe față la conducerea partidului.

Manifest.

»Dați mi presa și voi reforma omenimea« a zis un sociolog. Și cu deplină dreptate. De-aici urmează că orice organ de publicitate are o importantă misiune educativă în sinul poporului care-l susține.

Această misiune educativă consistă, pe lângă propagarea ideilor culturale și politice, pe lângă cultivarea și susținerea aspirațiilor și drepturile imprescriptibile ale unui popor, în întemeierea și pregătirea celei mai necesare arme de luptă în viața oricărui națiuni; a disciplinei naționale desăvârșite, în lipsa căreia nu poate să existe ordine, nu poate să pornească nici un pas de progres în luptele culturale și politice ale unui neam, căci cei ce n'au stăpânire se risipesc ca frunzele.

Noi avem stăpânirea noastră, aleasă și recunoscută de obștea neamului. Această stăpânire și a creiat într'un ceas fără noroc un organ de publicitate: »Lupta«. Intrebăm, în ce mod și-a îndeplinit misiunea de educație națională acest organ care împotriva deciziunii categorice a reprezentanților națiunii își continuă și astăzi existența ca-

Baronul, când aude această oribilă veste sare în sus. Un cismar în familia glorioasă a Waldemarilor? Nici odată!

Și logodnele lui Emerich cu Elsa și a lui Hans cu Lotti, iar nu se mai pot face.

Din fericire există și în familia Waldemarilor un punct negru — și încă ce punct! — un negru din America!

O fată a baronului, care s'a dus de mult în America, s'a căsătorit acolo cu un negru, cu care are doi copii. Negrul Woodleigh vine chiar acum în Europa să-și vadă soțul. Față de acest îngrozitor punct negru, mândria și pretențiunile baronului se încovoale. Waldemar primește pe cismar în familia sa.

Acum însă burghezul Blumaker nu se poate împăca cu idela că va fi rudă cu un arap. Dar negrul făgăduiește că va pleca îndată în America și nu va mai veni în Europa.

Astfel fiind, nu mai există nici o piedecă pentru logodna Elsei cu Emerich și a lui Hans cu Lotti.

Publicul petrece o seară plăcută ascultând această piesă la care se râde mult și care cu siguranță va ține mult afișul.

In articolul viitor voi vorbi despre Judecătorul din Zlamea, piesa lui Calderon dela Barca și despre nevasta lui Cercelus, comedie într'un act de P. Locusteanu, cunoscutul gazetar bucureșean.

Viața la Lisabona.

Portughezii sânt în modă și vrând ne vrând trebuie să ne ocupăm de ei. Să facem o constatare din capul locului. Deși se găsec pe Peninsula Iberică, totuși în unitatea și uniformitatea aceasta geografică Portughezii difer de Spanioli. Când un călător trece din Spania în Portugalia, întâia lui exclamare e: »Cât difer aici toate de Spania«. Ce temperează într'u câțiva deosebirea exterioară, adică cea superficială dintre cele două neamuri, e caracterul latinizății lor. Dar afară de limba neo-latină, li despart interesele, trecutul istoric și simpatiile.

Lisabona e, după călătorii cari au vizitat-o, mai puțin impozantă ca Madridul. Promensiunile ei publice sânt modeste. Avenida din Lisabona, în forma Câmpilor Elisee din Paris, nu suportă comparația cu Retiro și Aventurile largi și în-cântătoare ale Madridului. De asemenea nu se pot compara nici magazinele și cafenelele cele mari dela Rocla, cu împrejurimile splendide dela Puorta del Sol din Madrid.

In conformitate cu acestea, capitala Portugaliei e mai liniștită. Lumea se plimbă lentă sau stă rezemată de fațada vre-unei cafenele sau prăvălii mai mari și are aerul de a aștepta. Și într'adevăr că așteaptă. Contrar exuberanței spaniol, care umbliă după conchete portughezul așteaptă ca femeia să vină la el. Piața Chiado e locul de predilecțiune pentru astfel de reviste. Dar piața aceasta sânt trei cafenele ceva mai șic, dar portughezul ține însă și la teatru. Opera San Carlos e un teatru dramatic excelent, unde se joacă traduc-

țiuni, sau adaptațiunile de pe plese străine, căci piesele originale sânt rare, și în materie de muzică nu există echivalent pentru »zarzuela« spaniolescă. Teatrele se închid la miezul nopții. La Lisabona nu se face noapte albă, ca la Madrid. Viața de familie e în cinste.

Își poate face cineva o idee despre liniștea ce domnește în Lisabona, dacă procesiunile de înmormântare sânt spectacole publice. Cosciugele sânt acoperite cu stofă roșie. Călătorul neînțiat în acest obicei rămâne înmărmurit. Când e cazul înmormântării unui personaj politic sau al unui om de mare vază, atunci mortul precum și suita lui se plimbă în trăsuri antice de gală, trimise a nume dela Curte, și conduse de lachei pudrați. O astfel de înmormântare seamănă mult cu o procesiune de circ sau cu o mascaradă oarecare. Cu toate acestea ele sânt de preferat petrecerilor grosolane ale poporului de jos în timpul carnavalului. Divertimentul principal consistă în a și arunca reciproc: ipsos în față și pe haine. Rezultatul e că toată lumea are aerul de a fi eșit dintr'o moară de făină. Câte-odată, unii își petrec aruncând cu ouă asupra trecătorilor. Călătorul francez Quillardet, relatează în cartea sa »Espagnols et Portugais chez eux« că a văzut pe fratele regelui aruncând de pe balcon cu ouă asupra publicului. Acum a mai încetat acest mod de distracțiune, din cauza scumpetii proiectilelor.

Cursele de tauri excită și la Portughezi mare entuziasm, și curiozitatea publicului e tot atât de mare ca și la Spanioli.

O deosebire există însă totuși, interesul jocului nu e tot atât de spontan cum e în Spania.

linară și ființa plină de greșuri neiertate și are grozava cutezanță și nerușinare a se mai numi și astăzi »organ politic național«, cu toate că de când a ajuns sub diriguirea exclusivă a actualului său proprietar, nu reprezintă decât moralul și intelectul stăpânului său.

Dat fiindcă nivelul moral și intelectual al organelor de publicitate exprimă valoarea morală și intelectuală a națiunii ce reprezintă și că aceste organe numai până atunci au îndreptățire de a fi până când își împlinesc cu sfințenie misiunea lor națională-politică și morală educativă —

Tinerimea română

1. protestează împotriva apariției ilegale a ziarului Lupă;

2. condamnă cu hotărâre atitudinea nedemnă și conduita detestabilă a acestui ziar care după ce pornise odată război contra disciplinei de partid a încercat apoi prin lingușiri josnice și prin menajarea perfidă a unor abșiuni, și vanități senile neîndreptățite să-și câștige din nou o platformă pentru continuarea existenței sale, care implică în sine germeii unei primejdioase boli sociale, politice și morale;

3. declară de o rușine a presei naționale existența ziarului Lupă;

4. decide excluderea prin bolcot din viața publică românească a acestui ziar;

5. invită publicul românesc de pretutindenea să ia aceleași măsuri de profilaxie față de această insanitate morală, și în sfârșit —

6. roagă comitetul național să intervină cu recunoscuta sa autoritate pentru curmarea definitivă a acestui scandal public.

Sibiu, 3 Noembrie n.

Ermil Borcia, I. Lupaș, T. R. Popescu, Dr. Victor Suciu, Aurel Vasile, Dr. Anton Bogdan, Ion Rebegea, Dr. V. Russu, Dr. I. Cl. Iuga, R. Cosma, Dr. I. Borcia, Dr. N. Bălan, Victor Stanciu, Eugen Todoran, Vasile Chiroiu, Romulus Perian, Ion Budiu, Ion Agârbiceanu, Dr. Tib. Brediceanu, Dr. Dănilă Vasu, Iuliu Enescu, Octavian Neagoș, Gheorghe Popp, Dr. Lucian Borcia, Dr. I. Ioanovici Simonescu, Dr. Ion Mușiu, Octavian C. Tăslăuanu, Andrei Gușu, Alexandru Munteanu, Dr. Traian Petrașcu, Dr.

Ilie Iancu, Dr. Valer Ghibu, Sofroniu Roșca, Dumitru Sandeanu, Ovidiu Gritta, Gheorge Velcean, Mircea Cioran, Dumitru Simtion, Aurel Pop, Emil Vințelariu, Anghel Bena, Gheorghe Giuvelca, Alexe Odor, Constantin Georgescu, Constantin Mușlea, Marcel Jurca, Eugen Vancu, Emil Comanescu, Victor Pacala.

O mină de ajutor tinerimii din Cluj!*)

În Cluj, unde se perândă, an de an 200—250 tineri români universitari meniți a fi viitorii îndrumători spre bine ai Românilor de sub coroana sfântului Ștefan, era înainte cu un an doi o »Casină română« slabă, lipsită de multe, dar totuși era.

Alla i acolo ziare, reviste românești, găsiți totdeauna tineri români cari cetesc, grupuri, cari discută chestii de știință, de cultură, sau chestii politice și sociale de actualitate.

Era aceasta casină singurul local în Cluj, unde tinerimea universitară română nesupărată de străini putea să se cunoască, să se cultive și să se dede la o viață socială solidară.

Aceasta casină azi putem zice, că nu mai este, căci localul în care azi se află, nu poate fi folosit la nici un caz și nu corespunde scopului, care l-a avut casina și care va trebui să l aibă și în viitor.

Imprejurările materiale au adus-o în starea de azi.

Intelectualii români din Cluj în timpul din urmă nu vizitau casina, căci nu puteau să se întâlnească din cauza vrăjbelor multe și mărunte, de aceea nu-și mai plăteau nici taxele anuale, iar comitetul prin neconținute demisii s'a redus la un singur om, care cu sfârșiri și chiar jertfe materiale a mai ținut viața casinei câteva timp, dar când a văzut că nime nu-l sare în ajutor a fost silit să se retragă din viața noastră de muncă într'un sanatoriu unde nu o mai poți cerceta.

Tinerimea universitară văzând starea deplorabilă a casinei, n'a mai așteptat taxele fiindcă nu le cerea nimeni, căci putând cineva a intra și petrece în casină fără a fi membru, foarte puțin au

*) În interesul bine priceput al tinerimii române din Cluj rugăm toate zările române a reproduce acest apel.

Cruza este că taurilor în Lisabona li se pun pe vârful coarneilor bile de lemn rotunde, pentru ca să nu împungă cu ele. Dacă s'a suprimat atracțiunea cea mare, care e moartea toreadorului, dacă spectatorul nu vede coaste frunte, ori maște vărsate, ce interes să aibă el pentru acest gen de joc? Mai înainte se jucau și în Portugalia ca și în Spania cu taurii, dar sub domnia lui Iosif I, întâmplându-se mai multe cazuri mortale, marchizul de Pombal a modificat jocul.

Fără scene de barbarie cursele de tauri n'au nici un rezon de a fi. Câteva sgîrieturi pricinuite taurului de către banderilă, nu pasionează publicul.

Cu totul altmintre sta jocul, când oamenii armați cu furci, »forcados«, trebuie să se hărțuască cu taurul, să se arunce de gâtul lui, să se apuce de coarnele lui ca să-l facă ca să înghețune. Dintre forcados se întâmplă câte odată să moară câțiva.

Pentru ca să animeze jocurile, municipalitatea aduce din când în când toreadori din Spania, cari sânt mai bine apreciați decât cei »naționali«.

Despre bărbaiți se zice că ei știu să se îmbrace mai bine ca cei din Spania, ceace mai adăogă încă la frumsețea lor virilă, ce lese mai bine în relief.

Femeile din contră n'au gust și afară de aceasta sânt și urite. Un lucru e sigur e constat de toți călătorii, că tipul masculin e mai bine reușit în Portugalia, pe când tipul spaniol e mai reușit la feminin. De fapt Portughezii fac o bună impresiune cu prezența lor: umeri largi, coapse strimbe ca la statuetele egiptene, mustăți războinice ca la Galii antiei — minus culoarea.

Motivul pentru care se îmbracă mai bine decât Spaniolul ar fi următorul: în Spania nu e

nevoie de a se găti atâta, pentru a câștiga inima unei frumoase: sânt ele destule; pe când Portughezul, care nu poate alege, căci n'are de unde, trebuie să facă sfârșiri mai mari și mai multe în privința aceasta. La Chiado, La Rocle el se exhibează cu costumele lor ireproșabil croite, cu nodul dela cravată artistic încârligat și la mijloc cu un diamant impozant. Pe degete în fiecare, își pune inele prețioase ornate de pietrărie fină, la fel cu veșii lor din Brazilia.

Mobila casei la Portughezi e foarte simplă. Acum 40 de ani era aproape nulă.

În orice moment apartamentele au ailerul că locatarii se mută din ele, paturile sânt de o simplitate spartiacă. Oamenii se culcă pe saci de pae ca trapiștii. Acest așternut e dur ca o scândură. Drept pernă, portughezul are o bucată de lemn. Așa sânt paturile în toată Portugalia.

O familie de portughezi volajând prin Spania, s'a grăbit să revie în patrie, căci au dat de paturile cu aalte și perne moi.

»Noi nu putem dormi în Spania« se plâneau ei acasă.

»Săltelele sânt cu resort, te infunzi în ele, ca într'un puf. Cine a mai văzut un astfel de caraghioslăc«. Și bărbatul s'a culcat pe parchet, ca să doarmă după moda »națională«.

Caracteristica fundamentală a portughezului e răbdarea.

Cele două cuvinte permanente în gura lui sânt »amanha« și »pacencia« (mâne și paciență). Unui cerșitor, când l-se refuză mila, l-se zice: »pacencia«.

Un portughez cult e caracterizat pe Spaniolii spuind că ei sânt ei înșiși, pe când Portughezii sânt toată lumea.

mal dat dovada unei mai înalte conștiințe. Într-un text semestrală bagatelă de 4 cor.

Urmările la toate acestea se văd astăzi în simțim mai ales acum după ce am pierdut instituțiune care ne ținea în o corporație pentru ceva.

Clujul este singurul oraș cu universitate în tinerimea română nu are o societate recunoscătoare și azi existăm aici numai ca singuratici.

Azi dacă vrei să cețesti un ziar românesc trebuie să l abonezi, s'au să mergi la un agent unde găsești trei zăre românești din U. În colo nici unul. Cine poate însă să-și găsească toate zărele s'au să meargă zilnic la ca-

Urmarea este, că nu sânt 20 de tineri universitari în Cluj, cari să citească regulat reviste și ziare și numai zăre românești.

Da-ă vrei să aranjezi o serată, să ai o discuție publică, nu poți, căci nu ai unde. În tinerime de aceeaș elate, cultură și cu sentimente și idei, viecește să se întâlnească într-o discuție chestiuni de interes național, și poate, fiindcă nu există nici un local de acest gen.

În cazul când prin existența unei societăți mănăști tinerimea din Cluj ar forma o comunitate, cu totul altul ar fi spiritul, ca și în până-o.

Văzând starea deplorabilă în care ne găsim, văzând că ne păcătăm și plângându-ne de starea noastră cu ocaziunea petrecerii ce aranjăm în zilele noastre, cătră d voastră Intelectuali Români din Cluj, cari cunoașteți însemnătatea și însemnătatea unei tinerimi în viața noastră, știți prețul o viață frățească, cunoașteți și însemnătatea unei dismembrări generale și vă rugăm să luați înălțaoară binevoiiți a jertfi ceva din avuția voastră pentru o instituție românească, care să aibă deloc un caracter local, ci un caracter general fiind singura instituțiune românească în marea aceasta de străini, pentru viața prezentă și culturală și socială, pentru viața prezentă și viitoare. Români universitari cari au să vă ajute d-voastre în viitorul apropiat.

Ne luăm cutezanța a cere sprijinul vostru acum și numai acum odată, a cere sprijinul vostru mâinilor de pretutindeni, căci sântem în stare să petrecem zilele noastre, ca iarăș acolo să nu găsim în fundul cafenelelor, nici din colțul unei case, nici din sânul unei tinerimi românești, un singur și culte, unde am învățat a trăi armonios în societate, a lucra împreună, a lubi pe semenii noștri, a asculta și învăța dela cei, cari știu mai mult decât noi.

Am ajuns la un punct de decadență, în care în jos nu vom a ne scobori, ci dorim să ne ridicăm în viață. Ne omoară însă sărăcia. De aceea vă rugăm azi o mână de ajutor și asigurăm pe voi că dacă jertfa voastră nu e zadă nică, că ne vom cunoaște în viitor calea și distanța, și că vom fi singuratici dintre noi ar rătăci, vom avea pe noi a l sîrînge pe toți în sânul unui întreg, și că fiecare părticea își va cunoaște datorită.

Scriitorii acestor rânduri simțim serios că care plutește asupra tinerimii din Cluj, și cum plânge un trecut păcătos, dorim să facem nouă pentru folosul propriu și al neamului nostru.

Uș sprijin material cerem căci sărăcia ne împiedică, iar minte și suflet vom avea numai în sufletul ceace am pierdut și iarăș am sărăcim, că să nu mai fim siliți nici când a sărăcim ruinele unei zidiri sfărâmate în fundul sărăciei și noi am scurmat.

Dumnezeu să ne ajute!

Cluj, 1910 luna Noembrie.

Remus Furdul.

Em

Dr. Stefan Tămăș

medic univ. specialist în det.

Arad, vis-à-vis cu casa com.

Palatul Fischer Etiz. Poarta

Consultații dela orele 8—12 a. m. și

Gânduri, fapte, vești...

Politica omoară încă o inițiativă. — Mereu trec cetele călătoare.

T. Severin, 29 Oct.

Lipsa desăvârșită de cultură superioară a poporului nostru, explică singura stare de vădită amorțire, în care zacem. Căci, de bună seamă, zacem de boală grea și orice nădejde de însănătoșire, nutrită de otrăvurile felurilor politici, nu sânt decât doar aiurări copilărești, popii celui ce nu mai are mult de zărit razele soarelui.

Trebuie să bolnavului doară ideal senin și sănătoasă voință, altfel pierd. Și e păcat de atâtea suferinți îngrămadite de veacuri nenumărate.

Sfârșească-se odată cu ticăloșia politicii de partid, care ne otrăvește mereu viața, care ne năucește orice vigoare, care ne va șterge din această lume. Privit-am doar în deajuns la sfășetorul spectacol al desfășurării prăbușirii a gândurilor noastre frumoase, a năzuțelor noastre. Sântem sătui și timp nu mai avem de pierdut!

Gândiți-v'ăți măcar, voi feluri ai nevoilor noastre, când a-ți prins să amestecați ticăloșia afacerilor voastre murdare, în inițiativa laudabilă pentru înălțarea unui templu al Thaliei, în acest oraș oropsit? Hotărât: nu.

Ei bine! Spectacolul se repetă: Se va prăbuși și Meia, care ni-ar fi dat un focar de cultură, un templu al frumosului, un mijloc de înălțare sufletească. Zadarnic a-ți adunat arginții săracilor, teatru nu veți mai înălța voi.

Dați înapoi arginții și nu ne mai turburați zilele amare!

Veni-a toamna: vin multe, dar și multe se duc. Școalele noastre au dat drumul unor cete de chipeși flăcăi, cari, înarmați cu un act frumos condeiat, pornesc să se războiască cu greul vieții. Și se aștern la drum, tare voioși, flăcăii, încrezători în puterile neînchipuite de mari, ce și lumea va recunoaște hârtiei, ce știe. Lumea va fi a lor; nu le pasa unde — nu vor să știe de colituri, suișuri și vârnășuri.

Băncile rămase pustii, o clipă, sânt cercetate curind de alte fețe sfoase, cari venit-au să se lupte cu întunecarea neștiinței, ca să-l biruiească și să-i răpească mai apoi... o diplomă. Și în urmă vor trece și de mai departe, tare grăbite. O mare grabă, doar viața-i scurtă.

Iar cetele călătoare trec mereu.

O întrebare numai. Unde se duce clobanul voios și plin de putere, unde merge surtucarul orașelor înblățite de fumuri multe, unde aieargă atenul fecior de boier purtat nu mai pe brate? Care le e ținta, mă rog? Și ce atâtea...

Pricopseală — și iar pricopseală, ușor câștigată — vă răspunde dascălul amărit, sceptic, care auzit atâtea rele în lumea asta. Și atunci ați înțeles și de ce atâtea zor...

Hotărât lucru, școalele noastre, în bună parte, au devenit o fabrică proastă de diplome false. Prin ele materia primă — elevul ori studentul — trece ca luteala fuigerului, pentru a se transforma într'un articol inventat de răii și proștii, cari mișună nelincetă în țara asta și brevetat de politicianul de speță național românesc.

Și trece zorit — doar graba e caracteristica veacului — cel harnic și deștept, pe care îl prostește cel trândav și fără minte, care așisderea trece. Nu mai e nici o selecție, nici o recunoaștere dreaptă și serioasă a calităților intelectuale, numai e nici o bază sigură, pe care să se înalțe meritul și dreptatea. Cel bun va răsbate singur, cel rău va fi tras de alții, iar dascălul privi-va amărit la dăpănarea firului încalcit de noduri și murdăril. Că-l rău, o știe — dar e silit să tacă.

Ajunși la situații, domnișorii ăștia, vor urma calea, arătând de alții, sfidând orice bun simț, orice

morală, orice justiție. Viața îl va fi sfătuit în de ajuns, că să fie toți răi. Perit-a din sufletul lor simțirea adevărată, rămas a numai pornirea meschină.

Nu-s ei însă vinovați: sânt produși doar de alții. Sânt scoși la iveală de împrejurările de acum. Sânt făcuți pentru a exploata nenorocirea unui neam.

Și când cineva se va ridica împotriva unor atari ciudățenii și împotriva izvoarelor, din cari s'au arătat, va trebui să tragă paloșul și să lovească fără milă și fără încetare: va fi un ostaș al adevărului, al dreptății și al binelui.

Că vor fi multe excepții — onorabile chiar — ne închinăm.

Chestiunea irlandeză.

V*).

Debutul lui d' O'Connell.

(1804 - 1820).

Repetițiile insurecției ne reușite n'au descurajat pe patrioții irlandezi să continue lupta pentru independență. Insurecția a fost, însă, înlocuită cu o agitație intensivă și legală. Sufletul mișcării noi a fost Daniel O'Connell.

Născut la 1775 din părinți catolici, a fost mai târziu adoptat de un unchiu, dela care a moștenit o moșioară. Instrucția elementară a primit-o într'o școală clandestină, fiind-că pe atunci nu exista încă în Irlanda libertatea instrucției pentru catolici. La 1791 a fost trimis în Franța, în colegiul Saint-Omer, care îl părăsi câteva săptămâni înainte de izbucnirea războiului între Anglia și Franța.

O'Connell își alege cariera de avocat și în 1798, în anul când izbucni insurecția Irlandezilor-uniți, se înscrie în baroul din Dublin. O'Connell dintru început a desaprobat insurecția, fără însă a înceta de-a combate și el uniunea. În 1799, cu prilejul unei adunări catolice, făcând un mare discurs, care îi stabilește numele de orator. În anul următor organizează un nou meeting catolic la Dublin și creează o organizație permanentă, „Biroul catolic”, care e desființat la 1804, după conspirația lui Robert Emmett.

Lipsit de această armă, O'Connell caută alte mijloace de agitație. La sfatul și îndemnul lui o petiție, iscălită de nenumărate mii de catolici, e adresată ministrului-președinte Pitt, căruia i-se aduc aminte promisiunile făcute cu prilejul votării actului uniunii. O'Connell nu știa că Regele ceruse dela Pitt promisiunea de-a nu mai aduce pe tapet chestiunea emancipării catolicilor. Pitt răspunde în mod evaziv. Chestiunea fu adusă și înaintea parlamentului, fără a fi fost sprijinită cu stăruință. Situația politică externă era prea complicată decât să fi fost consultat a provoca o nouă criză ministerială.

La începutul anului 1806 moare Pitt și cu alcătuirea cabinetului e însărcinat Grenville; Fox primește a fi secretar general al ministerului de externe. Cabinetul era alcătuit în majoritate de aderenți ai emancipării catolicilor. O deputație irlandeză pleacă la Londra pentru a solicita dela guvern rezolvirea chestiei. Era însă prea de vreme. Cabinetul nu era destul de solid pentru a aduce în discuție o chestie atât de gravă. Cu toate acestea, după moartea lui Fox (1807), guvernul încearcă să amelioreze soarta catolicilor irlandezi, deschizându-se și catolicilor calea la toate funcțiunile militare. Aceasta reformă neînsemnată a fost respinsă de regele George III și guvernul își dădu demisia. Chestiunea catolică provocase o a doua oară o criză ministerială.

*) Vezi Tribuna n-rul 214, 217, 219, 220, 225.

Noul minister, în frunte cu lordul de Portland, alcătuit aproape exclusiv din dușmani ai emancipării, a durat numai 2 ani și fu nevoit să-și dea demisia în urma unor acute neînțelegeri ivite între doi membri ai cabinetului. Lord Perceval, noul șef al guvernului, fu un dușman și mai neîmpăcat al emancipării și reuși să alcătuiască un guvern întoilerant.

Noul guvern exasperă pe catolicii irlandezi, cari în numirea lui Perceval vedeau o sfidare a cererilor lor juste. Nici nu li se mai spunea să aștepte, să aibă răbdare, ci li se răspundea brusc să nu mai nădăjduiască nimic.

O'Connell primi lupta. Sub numirea de „Comitet catolic” organizează o nouă asociație, asemuitoare celui din 1804 și, pentru a câștiga și sprijinul opoziționalilor protestanți, a găsit de cuviință de-a lua în program și casarea uniunii. Consiliul municipal din Dublin s'a declarat pentru casarea uniunii și organizează un mare meeting, la care luă parte și O'Connell, rostind un discurs prin care câștigă întreg partidul protestând, spunând că „Renunț la toate cererile catolicilor, dacă ele ar putea să întârzie măcar cu o zi desiacerea uniunii”.

Noua alianță aduse roade. Se porni în toată țara o agitație serioasă și bine organizată. Fără contenire se țineau meetinguri și opinia publică se declară favorabilă noiei mișcări. Credincioși statului dat de O'Connell, șefii agitației își dădură toată silința să nu părăsească terenul legalității. Guvernul, după ezitări lungi, făcu proces agitatorilor mai de frunte, cari însă cu o singură excepție fură achitați.

În vremea aceasta în cabinetul din Londra izbucniseră noi neînțelegeri, datorite rivalității membrilor. Curînd însă după aplanarea conflictelor, ministrul-președinte Perceval e asasinat de un amplotat concediat (1812) și locul lui fu ocupat de Lord Hawkesbury, om fără talente mari, dar favorizat de împrejurări. Cu puține schimbări, cabinetul rămase cel vechi, dar cu toate acestea se introduse o schimbare în program: consiliul de miniștri hotărî a nu mai face din chestiunea catolică chestiune de cabinet, ci a o considera chestiune deschisă, lăsând fiecărui membru deplină libertate de a judeca această chestiune.

Catolicii se vedeau în preajma unui triumf. Canning refuzase să intre în noul cabinet, fiindcă noul ministru-președinte nu se învoi să decreteze emanciparea catolică — chestiune de cabinet. Abia se deschise însă noua sesiune parlamentară și Canning aduse chestiunea în discuție. Discursul său făcu impresie adâncă. Camera deputaților primi propunerile sale cu privire la emanciparea catolică cu mai bine de 100 de voturi majoritate; camera lordilor le respinse numai cu o majoritate de un singur vot.

Catolicii credeau ajunsă ținta atâtor lupte și străduințe grele. Dar alegerile generale cari avură loc cătră sfârșitul anului întăriră partidul protestant; succesele coaliției europene împotriva lui Napoleon și înfrângerea armatei franceze la Lipsca erau o lovitură grea pentru opoziție, care întotdeauna proorocise că războiul se va sfârși în defavorul Angliei și combătuse guvernul pe tema aceasta. Opoziția fu calificată de antinațională și aceiași acuză fu ridicată și împotriva catolicilor irlandezi, apărați de opoziție. O'Connell organizează meetinguri pentru a protesta în contra acestor învinuiri nedrepte, dar opinia publică era pentru guvern, care sdrobise puterea imperiului francez.

Între astfel de împrejurări, noua propunere în favorul catolicilor, făcută de Grattan și susținută de Canning, n'a mai întrunit în Camera decât o majoritate de 40 de voturi. În cursul discuției pe articole, se făcu un amendament care luă proiectului orice importanță: catolicilor li-se recunoscură toate drepturile, afară

Dési Mór

GLUJ—KOLOSJAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale
de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește și curățește !!

de dreptul de-a fi aleși și a putea vota în parlament. De altă parte se iviră neînțelegeri și în ce privește formula de jurământ. Până acum catolicii nu puteau depune jurământ fără să nu se lapede de credința lor. Politicianii găsiră o formulă nouă, care însă fu respinsă atât de prelații catolici, cât și de „Comitetul catolic” din Irlanda. Opoziția aceasta a catolicilor le dădu protestanților pretextul să afirme că cererile catolicilor sânt exagerate și chestiunea emancipării fu luată dela ordinea zilei. În 1818, după noile alegeri, Grattan aduce din nou în discuție emanciparea. Propunerile lui întruniră 241 voturi, față de 243 date contra. O minoritate de două voturi era aproape un succes după nesuccesele anilor trecuți. Doi ani mai târziu, 1820, moare însă marele anteluptător al emancipării catolice, Grattan, în momentul când voia să pornească din nou lupta.

Să ne deșteptăm.

De Dr. Dionisie Stolca.

— Sfârșit. —

»Idealul năzuințelor noastre de un lung șir de ani a zis dl Andreiu Bârseanu, vicepreședintele »Asociațiunii«, în remarcabila sa vorbire dela Dej, nu este altul, decât crearea unei culturi naționale românești, potrivit însușirilor etnice ale poporului nostru și în armonie cu năzuințele culturale ale Românilor din celelalte țări, în care soarta ne-a împărțit, și o conviețuire pașnică și demnă, cu celelalte neamuri din mult iubita noastră patrie.

Iar dl Dr. Ioan Mihu, președintele »Societății pentru fond de teatru român«, a doua instituție regnicolară a noastră, caracterizează năzuințele noastre culturale, în memorabila sa vorbire dela Reghin, astfel:

»Intăriți prin cultură și bunăstare, sub paza și în marginile legilor patriei noastre comune, în bună conviețuire cu concetățenii noștri de alt neam, dar totodată în strănsă și neincetată legătură sufletească cu frații noștri de un sânge, de sub alte stăpâniri, vrem — mai mult: *sântem ferm decisi, ca sub orice împrejurări și împotriva tuturor piedecilor firești sau meșteșugite, ce vom afla în calea noastră, să ne trăim și mai departe viața noastră românească pe aceste plaiuri și în aceste vălcele îngrășate cu mult sânge românesc și rămase nouă scumpă moștenire dela moșii și strămoșii noștri!* Iar în realizarea acestui ideal avem cea credință tare, pe care ni-o dă simțul puterii noastre de viață și de rezistență națională.

Onorată adunare,

Nu avem numai dreptul, dar și datoria cea mai sfântă, să muncim din toate puterile și să luptăm cu toată energia, ce ne-o dă instinctul de viață, pentru triumful culturai noastre naționale, căci acest triumf nu va aduce numai bunăstarea noastră materială și morală, cea mai înaltă țintă a vieții omenești, ci și binele patriei noastre — bine, care trebuie să fie năzuința tuturor cetățenilor, cărmuitorilor și sfetnicilor țarei.

»Asociațiunea» noastră urmărește întărirea culturai românești și ducerea ei la triumf. Măreata ei chemare o putem pricepe în deplină măsură, dacă cugetăm chiar și numai în trecut la poporul francez, german, belgian, etc. cari își mulțumesc bogăția materială, morală și intelectuală numai și numai culturai lor naționale — și ne oprim apoi pe-o clipă la poporul nostru, sărac și inapoiat, rămas încă foarte departe de-a gusta din binefacerile culturai sale naționale. Și cu toate acestea și noi vom trebui să ajungem gradul de cultură al poporului belgian, german, francez!

Înțelegem dar cu toții cât e de sublimă și cât e de grea munca, pe care trebuie s'o săvârșască Asociațiunea. Și iarăși înțelegem cât de

mare e trebuința, ca fiecare din noi să punem umăr la umăr și să-i sărim în ajutor.

»Astăzi această Asociațiune, care va regenera — cu ajutorul celorlalte instituții bisericesti și culturale și cu ajutorul nostru al tuturor — întreg neamul românesc din patria noastră, cheamă la împreună lucrare și pe Români din orașelul nostru și jur, rugându-i să se grupeze și ei sub stindardul cultural, purtat cu multă dragoste de neam, vreme de 50 de ani, și să se achite de tributul, cu care sânt datori, atât față cu sine înșiși și cu toți frații lor, cât și față cu toți urmașii noștri și cu întreaga viață socială, culturală și economică, prezentă și viitoare, a neamului nostru.

»Asociațiunea» ne cheamă să formăm și noi un despărțământ, să fim și noi parte vie din organizmul cultural al neamului nostru, ca astfel să găsim totdeauna izvorul nesecat al însuflețirii, care să ne facă a simți și a ne convinge, că neamul nostru e neam de frunte, că cultura noastră are comori neprețuite, că viața noastră românească e adevărată viață, după toate rânduielele văzute și nevăzute.

Sânt tare în credința, că la acest cald glas de chemare al Asociațiunii, inimile noastre nu vor rămânea reci, sufletele noastre nu vor sta nepăsătoare, ci într'un gând și o simțire, cu toții vom striga plini de însuflețire:

»Ia-ne sub scutul Tău și ne arată calea spre mântuire.

Iată ce ne spune »Asociațiunea»:

»Precum strămoșii voștri mai bine s'au lăsat să fie uciși, decât să-și lase legea, limba și moșia — așa și voi, fraților, să țineți cu cea mai mare sfințenie la aceste trei avuții neprețuite.

Să știți, iubiți frați, voi, cari vă apropiați azi de mine, că limba românească e o limbă, cum puține se mai găsesc alte pe sub soare; că literatură românească e o comoară nesecată de înțelepciune, de frumusețe, de viață; că cultura noastră, după ce va ajunge să se închege, va fi un izvor nesecat de fericire materială și sufletească. Nu vă sfițiți, fraților, a vorbi frumoasa noastră limbă și a o învăța așa cum o vorbesc alți frați ai voștri, mai puțin amăriți. Intreceți-vă a cunoaște toate bogățiile literaturai noastre și lucrați și munciiți din toate puterile, ca să vă împărtășiți cât mai îngrabă de tot binele, ce vi-l poate da cultura noastră națională.

Să nu vă fie rușine, că sânteiți Români, ci mai vărtos să vă străduiți a face cinste numelui vostru.

Noi, Români, avem comori sufletești cum nu au alte neamuri. Avem cântec și jocuri, cum n'au alții. Avem port și țesături, de se minunează de măiestria lor neamurile toate din lume. Străinii început să ne cunoască și tot mai multe vorbe de laudă auzim din partea lor. Și nu e departe ziua, când alt soare va răsări pentru noi, când și ceice se știesc azi a se arăta Români și se feresc de vorbă și societate românească, se vor bate cu fală în piept, că și ei sânt fiii unui neam de frunte, care a avut și are oameni mari, ale căror nume n'au rămas numai între hotarele țarei, ci ne-au dus vestea în toată lumea.

Voi, fraților, sânteiți rămași și batjocorliți și azi. Sânteiți pruncii mașteri ai neamului vostru. Limba vă e împestrătată de vorbe neromânești, viața vă e străină de viața neaoșe românească, traul vă e amar, portul vostru nu e mândrul port românesc, vestit în toată lumea, doina românească, care mișcă și slăncile cu dușoia și frumuseța ei, nu sălășluiește pe plaiurile voastre, fiind alungată de vânturi potrivnice. Voi nu știți, care e adevărata viață românească și — nu purtați voi vina.

Dar nu învinovătim pe nimeni, ci ne bucurăm din toată inima, ca să vă faceți părtași de toate bunurile neamului vostru, cari sânt și ale voastre. Cu ajutorul meu și cu truda voastră vă veți face și voi Români buni și cetățeni luminați, bucurându-vă de viață.

Vi se vor arăta și vouă încetul cu încetul toate comorile noastre naționale și vi se vor da

învățăturile de lipsă, ca să vă scăpați de sărăcia și durerile de paaa acuma.

Și veți înțelege ce fericire e a fi Român, câtă însuflețire naște viața noastră cu toate ale ei, veți avea mângâierea, că cultura românească v'a făcut traul fără griji și plăcut, că și ea își dă tributul pe altarul culturai generale a omenirii și cu ajutorul vostru — și veți trăi bine pe pământ, laudând și preamărind »pe Tatăl ceresc al tuturor».

Acesta este glasul Asociațiunii, fraților. Sânteiți poate prea neobișnuiți cu el, și în clipa aceasta poate, nu-l pricepeți până în adâncul inimei și sufletului vostru. Dar ne vom obișnui cu el și în cursul vremii îl vom pricepe toată slova, spre desăvârșita noastră părere de bine și mulțumire sufletească.

Preoții, învățătorii și toți intelectuali noștri se vor pătrunde tot mai mult de scopul Asociațiunii, se vor îmbărbăta și vor înțelege tot mai bine, cari sânt drepturile și datorințele noastre culturale — și situația se va tot îndrepta spre binele tuturor Românilor din acest ținut, cari vom forma de azi înainte un nou despărțământ al Asociațiunii.

Țăranii noștri vor ajunge la bunăstare materială, nu vor mai geme sub datori, și nu vor mai fi obiect de exploatare și batjocoră. Vor fi curajoși și se vor deprinde a sta cu fruntea ridicată în fața oricui, cum se cuvine unui om, conștient de sine. Și vor ajunge să și priceapă astfel rostul, și să fie factori vii al organizmului și culturai noastre.

Acesta e soarta, ce ne așteaptă și pe care sântem datori a ne-o croi, cu sprijinul Asociațiunii. Acestea sânt nădejdiile noastre în apropiatul viitor.

Iar aceste nădejdi trup vor lua, dacă toți cei chemați ne vom ști datoria și dacă nime dintre noi nu va rămânea dator față de activitatea, pe care dorim a o inaugura astăzi.

În deplina credință, că Asociațiunea nu se va înșela în așteptările puse în noul despărțământ, salutându-vă cu dragă inimă pe toți, cari ați alergat să ridicați praznicul nostru de azi, am onoare a declara adunarea de constituire deschisă.

Din străinătate.

Bulgaria contra României. Din Sofia se comunică: Ministerul de război proiectează pentru toamna anului viitor manevre excepționale cum n'au mai fost până acum în Bulgaria. Manevrelor vor avea loc în regiunea Șumlei și la ele vor participa diviziile IV. V. și IX. De asemenea vor lua parte și toate rezervele acestor divizii.

Cea mai mare atențiune se va da trupelor de geniu și artilerie de cetate.

În urma acestor manevre, cărora cercurile militare le dă o importanță extremă, nu se vor mai face alte manevre de toamnă.

Șumla este partea pe unde Bulgarii se așteaptă să fie atacați de România în cazul unui conflict armat.

Convenția româno-turcă în Sobranja bulgară. Din Sofia se anunță: La 2 Noembrie a început în Sobranja (camera deputaților), discuția adresei de răspuns la discursul tronului.

Proiectul de adresă, care în definitiv nu e decât o parafrazăre a mesajului, conține totuși o notă nouă. În primul loc insistă cu mai multă căldură asupra concursului moral al Rusiei la recunoașterea independenței Bulgariei; în al doilea rând accentuează importanța vizitei la Constantinopol a suveranului, — vorbind de Turcia ca

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile **Székely și Réti** din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. — Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

de țara de care ne leagă multiple interese comune».

Desbaterile s'au însuflețit prin apariția la tribună a deputatului Stamboliski, din partidul țărănesc, care, în cuvântarea-i vehementă, a cântat prohodul cabinetului.

Oratorul, pe un ton de-o vehemență extraordinară, a cerut să se ia suveranului — pe care cu tot dinadinsul îl numea într'una »principele» Ferdinand — conducerea politicii externe a țării.

Mai departe i-a imputat guvernului că, numai datorită faptului că a tolerat amestecul nenorocit al regelui în această direcțiune, trebuie să vorbească azi cu îngrijorare de o alianță între România și Turcia, când din contra s'ar fi putut înregistra cu bucurie o alianță a acestora cu Bulgaria.

Stamboliski a încheiat somând guvernul să renunțe la o politică cu năzuinți de cucerire, să lăceze stăruitor în senzu unei strinse legături cu Turcia. Atâta vreme cât nu se va fi obținut această alianță, cochetăria cu Grecia, Serbia ori Muntenegru nu poate fi calificată decât de crimă.

Un alt orator, fostul ministru Peșew, șeful grupului radoslavist, a vorbit și el de guvern ca de un muribund.

Și dânsul și-a exprimat părerea de rău de apropierea româno-turcă și mai ales de izolarea Bulgariei.

Termină declarându-se partizan sincer al unei alianțe cu Turcia; regretă însă că aceasta are toate aparențele de a nu dori prietenia Bulgariei.

Criza ministerială din Franța. Cum era de așteptat, președintele republicii a însărcinat cu arătura cabinetului pe fostul premier Briand, care a reușit să și reconstruiască cabinetul.

Președintele Fallières a aprobat lista ministerială. În afară de vechii miniștri Briand președinte și interne, Pichon, externe, Dupuy, comerț, Brun, război, Lapeyrère, marină, au mai intrat în cabinet Klotz, finanțe, Girad, justiție, Maurice Faure, instrucție, Puech, comunicație, Laferre, lucrări publice, Raynaud, agricultură, Morel, colonii.

Millerand, ministrul de comunicație publică, a refuzat să intre în cabinet, neputând să aproabe proiectele de lege ce le plănuiește guvernul împotriva sindicatelor.

Caracterul noului cabinet e: *minister de colorit radical cu program pronunțat antirevoluționar.*

În ce privește ultimul consiliu al vechiului cabinet, un comunicat oficial spune că Briand a mulțumit colaboratorilor săi pentru toate probele de simpatie pe cari i-au dat în ultima discuție din Cameră și mai cu seamă când discuția luase un caracter mai personal și agresiv.

Di Briand a spus că atitudinea colaboratorilor săi a contribuit foarte mult să li dea țaria morală care îl era trebuincioasă spre a înfrunța această criză. Vorbind apoi de situația politică, primul-ministru a declarat că după părerea lui, ultimele evenimente grave au pus cabinetul în fața unor probleme cari nu se vedeau în momentul construirii acestui guvern și despre cari nu s'a putut delibera. Di Briand a mai adăugat că desbaterile parlamentare au luat de data aceasta un caracter de gravitate nediscutabil, și a relevat atacurile personale foarte violente și discuțiunile aprinse relativ la autoritatea sa spre a face față situației actuale; a fost chiar acuzat de a avea intențiuni cari nu s'ar putea mărturisi și în ceea ce privește libertățile publice.

Di Briand a amintit că, Camera I a apărut în contra acestor atacuri și că majoritatea republicană a dat guvernului o probă de încredere; totuși, după această discuție și spre a înălțura eventuale dificultăți, precum și spre a da o mai largă și mai leală interpretare constituției ar trebui să se lase cuvântul președintelui republicii, înmânându-i demisia întregului cabinet. Toți miniștrii au fost de părerea dlui Briand și au iscălit demisia lor colectivă.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 4 Noevre n. 1910.

Cum e apreciată literatura maghiară în străinătate?

Cunoscutul polihistor neamț Otto Hauzer a dat de curând la lumină o nouă operă de valoare a multilateralei sale activități pe câmpul literaturii, tipărind o istorie voluminoasă despre trecutul și prezentul literar al tuturor popoarelor, cu titlul *Weltgeschichte der Literatur*. Desigur că opera lui Hauzer e una din cele mai îndrăznețe încercări literare care și pentru prodigiosul său talent a prezintat dificultăți de neînvinș. Asemenea lucrări de obicei sânt întreprinse de o societate întreagă de savanți și scriitori, căci azi când orice ram al libertății se specializează din ce în ce mai mult, forțele unui singur om nu mai ajung.

Dar nu meritul însuși al operei lui Hauzer ne interesează de data asta, ci o împrejurare de natură cu mult mai prozaică ce a provocat apariția acestei *Weltgeschichte der Literatur* în cercurile ungurești. Cartea dlui Hauzer a adus adică o adâncă jignire grandomaniei ungurești, căci aceasta carte — deși în multe privinți rău informată, ne-completă și prea sumară — are totuși meritul de a fi în constatările ei imparțială și necruțătoare.

Așa, în capitolul despre istoria literaturii ungurești se spun Ungurilor multe lucruri, dure-roase prin adevărul ce conțin. Se spune de pildă că în viața spirituală a Ungurilor Ungurii n'au nici o parte de merit. Înainte de toate literatură și știință ungurească în sens național nu există. Frunțașii literaturii frumoase și cei ai științei în Ungaria nu sânt Unguri prin origină, sau dacă sânt și Unguri printre ei, numărul acestora e aproape dispărent. Petöfi a fost sârb, Jokai (prin tipul său blond și cu ochii de un albastru deschis) coborâtor din rasele nordice, Herzeg neamț, ca să amintim numai cei în circulație în Apus. Dintre scriitorii actuali, cei mai de seamă sânt Evrei.

Mijloacele tehnice ale poeziei ungurești, sânt primitive. Metrică ungurească aproape nu există. Rimele de cele mai de multe ori disonante și chiar și cele mai bune de o asonanță abia remarcabile. Literatura frumoasă prezintă o leacă de avânt numai la începutul veacului al 19-lea, când romanticismul în floare pe atunci, nu cerea pregătiri vaste și nici o cultură consolidată.

Știința ungurească e compilată aproape întregă și n'a contribuit cu nimic la îmbogățirea științei universale.

Ungurii apoi nici nu au măcar o limbă a lor proprie, care să prezinte toate caracteristicile limbilor evolute în mod firesc. Aceasta limbă e o limbă artificială, care a păstrat numai rădăcinile cuvintelor, toată structura ei fiind germană. E numai firesc deci că și cultura ungurească răsfânge hibriditatea mijloacelor ei de manifestare și că e poate e singura cultură ce nu se remarcă prin calități naționale distincte.

Adevărurile acestea de bună seamă că natură la Budapesta și înțelegem văetele ce au avut darul să stârnească.

— »Lupta» va înceta. Citim în »Libertatea» din Orăștie: »Lupta», foaia fără noroc și azi fără rost, care fusese pe vremuri a »partidului», din a cărui mâni și de sub a cărui înfrurire și conducere a scos-o prin apucături viclene și cufetate, tipograful șiret Birăuț, — va înceta a mai apare.

Nenorocirea acestei foi, putem, zice, a fost mai mult ca orice alte împrejurări, faptul, că s'a

pânil ei au suferit pe aproape pe tipograful șiret Birăuț, pe când stăpânii ei, a foi, erau puțin înțelegători în treburi de scos foi. Așa s'au trezit tot mai îndatorați față de acest domn, care, după ce s'a văzut la un pic de putere asupra foilor, a pășit el ca domn al lor și-a început a-i privi pe adevărații stăpâni, de niște suferiți numai la acelea! Până într'o zi le-o smulse de tot din mâinile lor, — deși fără drept.

Dar aci s'a dovedit apoi el de nepractic, judecând greșit al lucrurilor. Căci a crezut că e destul să zmulgă foile dela deputați și ele vor merge înainte și în mâinile lui. Dar nu-i așa. Foile acelea azi nu mai numără nimic, nu mai dă nimenei trei parale pe scrisorile lor, și Birăuț să vede prea curind silit a-și mărturisi greșeala, a-și recunoaște neputința, ba nimicnicia, — și a îngropat foaia »Lupta», care în mâna lui e o simplă — pușcă goală, și încă pușcă de hârtie!

Acum să ia el după acei dela care a zmulg, după deputați și după comitetul național, și li-o îmbie, să i-o iee înapoi, cu tipografie cu tot, că le vinde tot, iar de unde nu, el peste o lună înceată scoaterea foi »Lupta», astrucându-o în mormântul puțin glorios ce el i a săpat.

Fiindcă nu ne putem închipui ca deputații noștri să facă greșeala a mai sta de târguie cu Birăuț și a i plăti încă ca să le dea înapoi! aceea ce nici așa nu e a lui (Lupta), și de un târg credem că nu mai poate fi vorba, — rămâne ceeaaltă cumpănă: că foaia »Lupta» va înceta.

Noi ca foi de zi avem destul cu »Tribuna» așa de bine îngrijită și cu »Gazeta» dela Brașov.

»Tribuna», ziarul național dela Arad, de multă vreme, de ani de zile, pune tot mai multă străduințe a fi, ca ziar de zi românesc, tot mai îngrijit, tot mai la cerința timpului.

Matrou vestește, că și a câștigat conducerea a'or două pene alese literare din România, pe meșterii scriitorii de nuvele, Dim. Anghel și Emil Gârleanu, — cari cu luna lui Noevre au și început a scrie în foia »Tribunei».

Românilor cărturari doritori a cei foi de zi românești dela noi, într'adevăr că în întâia linie trebuie să le recomandăm »Tribuna» dela Arad și alături cu ea »Gazeta Transilvaniei» dela Brașov. Nenorocita »Lupta» dela Pesta nici nu mai numără.

— Volniciile jandarmilor n'au margini. Ni-se scrie: Duminecă în 30 Octomvre a. c. 2 jandarmi din Ciuci până pe la amiază au mers în comuna Lazuri, seara pe la orele 8 1/2 au citat la primărie pe frunțașul luon Rot prin o strajă. Rot n'a fost în casă ci în grajd, unde trebuia să doarmă pentru a păzi de vitele sale, cari toate sânt bolnave. Peste puțin timp vin apoi cocoșii la locuința lui luon Rot, pe care neaflându l în casă merg la dânsul în grajd și fără motiv îl bat și injură în cel mai murdar chip, apoi îl duc la primărie, unde îl provoacă să deie o obligație care a primit-o dela Boc luon pe niște bani. Rot luon a spus jandarmilor că nu are obligația de oarece a dat-o spre improcesuare jandarmii iară l'au lovit.

S'a făcut arătare la comandă numai de cât Luni în 31 Octomvre. S'a ordonat ceretare și ce să vezi — tot aceiași jandarmi au mers la locuința lui Rot luon Marți seara la 8 oare și l-au provocat să meargă cu ei la cvartirul lor spre a lu protocol în cauză. Rot însă n'a putut merge fiind bolnav de loviturile brutale ale jandarmilor. Mercuri în 2 Octomvre s'a făcu

cercetare de sergenții din Ciuci și Hăl-magiu, cari însă i au zis că numai se face că e bolnav.

Bietul om e cu soția sa în Hăl-magiu la medic pentru a-și căuta de sănătate. În urma celor întâmplate Marți seara azi iară s'a făcut arătare la comandă.

Până unde vor să meargă acești oameni fără simț și fără suflet?

— **Demisiunea lui Burdea.** Citim în «Drapelul»: Singurul for competent căruia îi poate prezenta președintele Comunității de avere demisia este comitetul ca organ executiv al adunării generale al Reprezentanței Comunității de avere, singurul for care alege și absolvă președintele. Ei bine, nici la comitet și nici la adunarea generală nu și-a prezentat încă Burdea abdicarea. Poate a dat-o altcuiva, care stă afară de comitet și Reprezentanță. Aceasta o credem și admitem chiar. Dar acest altcuiva poate să prezinte și poate să nu prezinte actul de abdicare, după cum îi va veni mai bine la socoteală. Iar aceasta e încă chestie deschisă. De aceea nu putem considera deocamdată abdicarea lui Burdea ca fapt împlinit, ci cel mult ca o apucătură tactică, pusă anume la cale spre a scăpa!

— **Necrolog. Văd. Terezia Onișu n. Cătană,** mama dlui director al gimnaziului român din Brașov, a răposat la 2 Noembrie n. în Timișoara în vîrstă de 68 ani. Înormântarea ei va avea loc la 4 Noembrie n. în cimitirul gr.-or. român din Timișoara (E. isabetin).

— **Iuliana Mureștan n. Bosca,** a răposat la 2 Noembrie n. în Dej, în vîrstă de 44 ani. Înormântarea ei va avea loc la 4 Noembrie n. în cimitirul cel mare din Dej.

Odihnească în pace!

Aeroplanul lui Marconi. Marconi, inventatorul telegrafiei fără sîrmă, a spus unui colaborator al ziarului «Evening Post», că el se ocupă acum și cu aviațiunea și că va construi un aeroplan. Marconi e de părerea, că fiecare aeroplan să fie provăzut cu un aparat de telegrafie fără sîrmă, ca astfel și dela o înălțime de 2000 metri să se poată telegrafia.

— **Sinucidere groaznică.** Ieri seară Jonens, editorul lui «New York Times» și a altor mari ziare din New York s'a sinucis sărind în stradă din al douăzeci și unulea etaj al palatului său.

Nu se știe care a fost cauza acestei sinucideri groaznice, dar, se crede, că el s'a îndrăgostit de o fată tânără, care însă i-a refuzat amorul.

— **Aforismele necunoscute a lui Balzac.** În zilele acestea va apare în Paris o operă a lui Balzac, până acum necunoscută, intitulată «Grand parc de mes idées» care conține o mulțime de aforisme. Un ziar parizian publică câteva din acestea pe cari le dăm și noi aci în traducere românească:

A dubita asupra oricărui lucru și a nu dubita de nimic: amândouă sînt lucruri incorecte.

Religiunile păgâne au îndumnezit Pămîntul și l-au transpus în cer; catolicismul a făcut domn pe Pămînt Cerul.

O ideie la început pare vagă, apoi cățiva o găsesc de-o frumusețe cerească, nu mult după aceea lumea întreagă își descoperă în ea idealul și după doi ani popoarele se omor pentru ea.

«Se spune» și «poate»: acestea sînt portarii calomniilor.

Libertăți da, dar libertate — nu.

În natură nu există proști, și dacă totuși sînt, aceasta o putem mulțămii societății.

Sînt oameni, cari urlă cu priveghitorile și cîntă cu lupii.

— **Tăiat de trenul ministrului Zichy.** Luni în 31 Oct. a sosit la Orăștie ministrul de culte Zichy cu tren deosebit al său. Trenul neavînd

loc potrivit de stat în gara Orăștiei, a plecat napoi să se adăpostească în Piski. Când a fost în apropiere de Spini, un flăcău român, Mihai Riposan, tînăr de 21 ani, trecea cu carul cu boii peste șine, căci rampele opritoare nu au fost lăuate în jos. Fiind în cale tufișe de acasă, el n'a văzut trenul ministrului ce venea repede. Chiar când era pe șine, mașina l-a isbit, ucizînd amîndoi boii și pe feciorașul cel mîna, căruia l-a zdrobit capul de tot și l-a rupt un picior. E singurul copil al unui tată de 60 ani.

După mărturisirea cantonierului ei, cantonierul, n'a primit signal dela gara din Orăștie, că trenul vine napoi, și nici barierile nu le a lăsat jos stația ce avea s'o facă! Așa că vina nu e de loc a tînărului nenorocit.

Cantonierul a dat de loc știre telefonică la gara din Orăștie și de aci autorităților din oraș, totuși nici Luni, nici Marți, nici Mercuri, până la amiază, n'a leșit comisia la fața locului, deși s'a dat poruncă ca să fie toate lăuate acolo așa cum sînt. Și a stat nenorocitul trup al tînărului și al boilor 3 zile în câmp deschis, și nici Mercuri onoratele deregătorilor n'aveau gând să lasă la fața locului, decât după ce a venit omul cu nenorocirea și a cerut întreprinderea unui avocat! Numai atunci s'au mișcat, și a treia zi după amiază au leșit de au luat protocol și au tăiat doctorii pe nefericitul june.

«Budapesti Hirlop» din Pesta și alte foi din capitală, publică minciuna, că tînărul valah s'a băgat cu puterea pe sub bariere și că un tren de povară era cel care l-a omorît.

Adevărul e care îl scriem noi!

— **Asasinatul unui ofițer.** Un sublocotenent de honvezi, Muzsai Iános, petrecuse mai multă vreme în Seghedin la regimentul al 5-lea de pedestrași, de unde din cauza multelor neregularități în serviciu a fost transferat. Odată fuse tras la răspundere și de consiliul de disciplină, fiindcă primise bani dela femei pierdute dar fără să i mai înapeleze și acestea l-au reclamat la comandă. Cît timp a stat la Seghedin trăia în relații de dragoste cu o modistă, care după plecarea lui s'a dat în dragoste cu fratele ofițerului, ofițerul la poștă. Miercuri după amiază ofițerul a venit la Seghedin și la gară l-a așteptat frate-său și fata, odinioară amanta lui. Dela gară au plecat la locuința frate-său unde au făcut o orgie până ziua următoare la amiază când ofițerul a plecat la serviciu lăsînd pe fratele său acasă cu fata. Peste puțin servitoarea a auzit o puternică deținătură de revolver iar ofițerul a ieșit în grabă sărind într-o trăsură. Atrăși de sgomotul armelor au grăbit vecinii și-au găsît pe biata fată cu fața în jos pe podine. Când au întors-o era moartă, glonteile îi pătrunsese în inimă. Ofițerul care căzuse răpus de beție în norolul dinaintea unui otel, a fost arestat. În fața comandei militare a spus cu un cinism revoltător: «Am omorît-o căci vream să-l descoper înima».

— **Ninon de Leuclos.** Legenda celebrei curtezane din veacul al șaptesprezecelea, care înțelesese taina de a rămînea frumoasă și a cuceri inimile și la cele mai adânci bătrînețe, pe care a cântat-o lordul Byron și o știm și noi din mișcătoarea poezie «Strigoiul» lui Al. Sibleanu a ajuns de nou în gura lumii. Până acum lumea credea în înadavărat că de bătrîna curtezană s'a îndrăgostit însuși fiul ei, care nu știa că-i e mamă și îl la zor cu dragostea lui. Când frumoasa Ninon a văzut că încearcă zadarnic să scape de dragostea cavalerului, într'un moment pe când acesta vroia să i cucerească inima cu asalt i-a mărturisit taina. Sentimentala legendă spune, că năvalnicul cavalier sguduit de această mărturisire s'a străpuns cu spada murind la picioarele idolului său. Nenorocitul Gaston și-a dormit somnul patimilor potolite în toată liniștea până mai zilele trecute când în ziarul «Zukunft» un profan îl scoate din nou la lumina zilei. Cotrobîind prin arhiva mănăstirii călugărești din Grenoble a dat de urma adevărului faimoasei sinucideri. Faptul s'a întîmplat cam în următorul fel: Cavalerul Gaston nu știa ce legături are cu frumoasa cur-

tezană dar în schimb nici nu era îndrăgostit de ea, ci își propusese să o înjosască. În lipsa altui lucru s'a pus și a pariat cu tovarășii săi că va cuceri inima curtezanei și o va părăsi pe urmă. Lucrul era să se întîmple într'un foșor din grădina, în amurgul inserării tovarășii lui curioși pîndeau de după un tufiș. Ninon a rezistat din toate puterile, dar cavalerul își juca onoarea în scena aceasta și începuse să fie vehement, astfel că curtezanei nu i a mai rămas altă apărare decât să-i descopere taina. Gaston luase la început lucrul drept glumă, dar înțelegînd apoi grozavul adevăr, s'a văzut nimic în fața prietiniilor săi cari începuseră să chioțească în dosul tufișurilor, toată existența lui era năruită prin cuvîntul ce sburase de pe buzele curtezanei și pe care avea să i știe mîne toată lumea.

În fața acestei tragedii nu putea rămînea indiferent și trăgîndu-și spada și-a implantat lancia rece în inima care bătuse pentru extazul unei clipe trecătoare. Se spune că mamăsa a fost atît de impresionată încît l-a jelit trei zile de-a rîndul și în vremea aceasta n'a primit pe nimeni, nici chiar pe prietini săi preoți.

Și după ce știm acum adevărul acesta crud simțim un gol în suflet și o jale mare pentru istoria aceea de dragoste curată, pîngărită de curiozitatea unui muritor.

— **Impăratul Vilhelm și Cecil Rhodes.** Ziarul «Matin» reproduce următorul episod interesant din cartea «Cecil Rhodes» a lui Mitchell: În 11 Martie 1899 Impăratul Vilhelm a primit în audiență pe Rhodes; audiența a ținut patruzeci de minute. Impăratul, se spune, a întrebă de Rhodes, că ce părere are despre telegrama, pe care la timpul său împăratul a trimis-o lui Krüger. Rhodes i a răspuns: «Majestate, telegrama acela, a fost greșala cea mai mare, pe care a-i făcut-o în viața Majestății Tale; mie însă mi-a făcut cel mai mare serviciu. În timpul acela eu eram un nemernic, și Majestatea Ta ai voit să mă reglementezi; compatrioții mei tot asta voiau s'o facă cu mine, pentru că știau, că eu sînt un mare berbant. Dar îndată ce au observat, că împăratul german se amestecă în afacere, imediat au declarat: «Fie de-ajuns! Asta ne privește numai pe noi!» Urmarea a fost, că Majestatea Ta Triat atras mânia poporului englez, iar mie nu mi-s'a întîmplat nimic».

Impăratul nu s'a supărat pentru francheța aceasta, ba încă a prânzit împreună cu Rhodes la ambasadorul englez, și la amîndoi le-a dat fotografia sa; în timpul mesei și-a exprimat părerea de rău, că nu-i poate numi cancelar imperial pe Rhodes.

— **Moștenirea lui Gapon.** Avera rămasă după trădătorul Gapon, răpus de anarhiștii a ajuns înaintea judecătoriei. Anume preotul Gapon depusese la «Creditul Lionez» treizeci de mii de ruble, pe cari le pretinde acum fiul său mașter, respective episcopul acestuia. Se vede însă că banca nu are de gând să plătească suma de bunăvoie și probabil că lucrurile să se complice cu atît mai mult că Gapon depusese suma de mai sus pe numele Ribnitzky.

— **Conștiința națională la Finlandezi.** Fabricanții de țigle și material de clădit din Finlanda au hotărît unanim, că nu expediază nici un fel de material pentru zidirea de cazărmi în Rusia.

— **Corupția rusească.** Din Rusia vine iarăș știrea unei monstruoase escrocherii săvîrșită de o ceată de pungași la cari se asociaseră și funcționarii judecătoriei de ocol din Varșovia. Escrocheria consta în faptul că furau timbrele de pe actele oficiale și pe de-asupra le-a reușit să atragă în mrejiile lor și pe impiegații dela poște cari luau mărcile de pe scrisorile puse la cutie și puneau în loc altele folosite. Pungașiile au urmat înainte până le-a dat poliția de

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

urmă și făcând cercetări a găsit la ei mărci în valoare de două milioane ruble, pe cari le-au confiscat. În legătură cu această operație s'a făcut revizia și la fabricile statului. Rezultatul a fost frapant. Poliția a predat tribunalului peste patru sute de funcționari superiori și slujbași ai fabricelor.

— **O ducesă socialistă.** Lucru mare și destul de rar cu atât mai mult că e și adevărat. Ducea e o veritabilă ducesă de Württemberg și a fost de fapt membră a partidului socialist-democrat german. Lucru de necrezut căci ducesa face parte dintre marii feudali germani și o cheamă Paulina de Württemberg, văduva senatorului Wilburg, mort de curând la Breslau. Până acum lumea știa despre ducesă că e o fanatică a ideilor francmazonice, dar foarte puțini aveau cunoștință despre intrarea ei în partidul socialist. Lucrul a ieșit la iveală numai în ziua îngropării senatorului, când întreg corpul socialist din Breslau s'a prezentat în cortej de îngropare.

— **Crematoriile și papa.** Din Roma vine o știre senzațională cu atât mai mult că a fost lătită de cei cari stau în atingerea necondiționată cu vaticanul. E vorba ca însuși Papa Pius cel mai aprig dușman al crematoriilor a hotărât ca să înceteze opreliștea bisericii catolice contra arderii morților. După cât se vorbește la Vatican să și lucrează deja la o ordinașune care permite preoșilor catolici să poată ținea prohodul cu prilejul îngropării osemintelor celor arși în crematorii.

— **Armata negrilor.** Guvernul Franței se ocupă cu planul organizării unei armate de negri în coloniile sale din Africa. Majorul Mangiu studiind relașiile din Africa și-a exprimat părerea că executarea acestui plan nu este imposibilă, ci chiar își are avantajele sale. În Guinea s'ar putea recruta an de an trei mil două sute de flăcăi, ceea ce în patru ani face o armată de 12.800 oameni. După părerea majorului din chestiune acelaș contingent de recruși se află și în celelalte colonii franceze și la caz că planul va reuși în curs de patru ani Franța și-ar putea organiza o puternică armată în colonii, constatătoare din două sute de mil negri indigeni.

— **Cea din urmă reprezentatie »Chantecler«.** Mai și după amiază artistul Guitry a îmbrăcat pentru cea din urmă oșă penele de cocoș în falmoasa piesă a scriitorului Rostand pe scena teatrului Porte-Saint-Martin. Piesa aceasta cu matineul din urmă a ajuns în Paris 322 de reprezentatii și să poate spune cu tot dreptul că deși a căzut, a avut o cădere glorioasă.

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți postale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto postal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianșilor și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școale de fete.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atenșune asupra reverenșilor preoșești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Cronica socială și artistică.

Petrecere cu dans în Cluj. Tinerimea universitară română din Cluj invită la petrecerea cu dans ce va avea loc în sala dela »Hotel Central« (Nagy Gábor), la 24 Noemvre n. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Melci de vânzare. La Maria Boboescu Pușcaltu nr. 236 Kohldorf (Cărbunar) u. p. Szászke-bánya se află de vânzare vre-o 6—700 melci. Doritorii de a cumpăra să se adreseze dânsel.

BIBLIOGRAFII.

La **Librăria Tribunei** să află de vânzare:

Pentru limbă. Câteva spicuri din dicționarul greșelilor noastre de limbă de Axente Banciu profesor à 30 fil. plus 5 fil. porto.

Album în amintirea canonicului Augustin Bunea. Edat de clericii din seminarul Buncelvestiri à 7 cor. + 30 fil. porto.

I. **Corbu, Ad Astra!**

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrașuni în text.

(200 coroane intrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, săbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Biblioteca Lumina à 30 fileri.

1. Emil Gârleanu, Trei vedenii.
2. H. Balzac, Călăul. Trad. de A. Mândru.
3. Ion Agârbiceanu. Prăpastia.
4. Paul Heyse. Prizonierii. Trad. de Frunzescu.
5. N. N. Beldiceanu, Un singuratic.
6. Alfred de Musset, Mimi Pinson. Traducere de Aurel Sterescu.

Conan Doyle. Din aventurile lui Sherlock Holmes.

Catehismul familiei Musgrave	—20
Un post ciudat	—20
Societatea celor cu pățul roșu	—20
Acea care l-a învins pe Sherlock Holmes	—20
Omorul din Valea Boscombe	—30

Amintiri dela »Junimea« din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

Petru Popa paroh, Istorieare biblice din Testamentul Vechiu și nou. Pentru cl. III și IV cu 20 ilustrașuni. 45 fil.

Aprobată din partea Ministrului de culte și inst. Aprobată de Ven. Consistor gr.-or. român.

N. Iorga Istoria literaturii românești vol. I 5—
N. Iorga » » » » vol. II 5—
N. Iorga: Les dernieres elections en Hongrie et les Roumains. (Iuin 1910) 20 fil.

Poșta Redacției.

Căestiunea funcționarilor de bancă e scrisă într'o limbă prea plină de greșeli, decât s'o putem da.

Poșta Administrației.

»Nore. Ați plătit 6 cor. în abonament. Mai aveți 10-60 fil. până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

PAULA DEINU,
depozit de pălării de dame
ARAD, Weitzer János-u. 9.
(In edificiul nou a școalei de fete).

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanșă până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efeptuiesc grașia. Celor din provincie se efeptuiesc lucrările în aceeași zi.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulașie atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoierea publicului, ne bucurăm, că putem atrage atenșunea publică asupra preparatelor pe cari, ca și serul Drului Erhlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui, medicii le întrebunșează cu succes și pentru aceea și Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulașie. Preparatele acestea se numesc:

Spiritul Inda și Unsoarea Inda

despre cari rezista »Kir. Természettudományi közlöny« în Nrul 171 scrie următoarele: »In Ardeal în riul Olt crește un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosesc cu succes contra durerilor reumatice și podagrei și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulașie în întreagă lumea sub numirea de Spirit Inda și Unsoarea Inda. Din experienșă pot spune că succesul e sigur.«

Dr. Stefan Szász.

Pe baza experienșelor proprii și a vindecărilor succesive Spiritul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru că în scurtă vreme i-se obsearvă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilmă Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsaffy, medicul șef al polișiei reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy, medicul șef ai căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálay, medic șef director de șpital în Nyiretyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de șpital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, că Spiritul Inda și Unsoarea Inda, sunt singurele preparate vindecătoare extern contra reumei, podagrei, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junșniurilor în oase, mănșărimel, iar intern contra lipsei de apait, de gât, și contra răgușelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Spiritul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sanitar în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosinșă o recomandăm cititorilor noștri. Spiritul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázsovich Sándor, farmacie la »Coroana« în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porșuni. Se capătă preste tot locul!

**Credit pe ipotecă, pe cambliu
și pentru oficiali
mijlocește**

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Societatea pe acții Holandeză

pentru asigurarea vieții.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
Amsterdam.

Direcțiunea pentru Ungaria:
Budapest, Hollandi-udvar,
(palatul propriu, Piața Kálvin, Strada
Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele
asigurate

peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervei premiilor 107 mill.
216.324.96 Cor. A plătit asigurațiilor până
în prezent 96 mill. 370.016.33 Cor.

Premiile cele mai ieftine.

Prospecte sau alte deslușiri dau cu plă-
cere Direcțiunea pentru Ungaria în Buda-
pesta și reprezentanții societății din țara
întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:

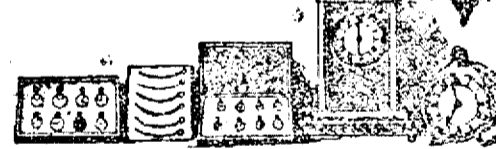
Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14,
și Agentura pentru Sebeșul-săsesc (Szász-
sebes) și jur:

Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparaturi
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu conștiințos. :-

»Cassa de păstrare« (reuniune)
în Săliște.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **practicant**
la »Cassa de păstrare« (reuniune) în Să-
liște, comitatul Sibiiu, se publică concurs cu
termin până la 20 Noemvrie a. c.

Salar anual 800.— Coroane.

Reflectanții la acest post au să dove-
dească, că au absolvat școala comercială,
indicând cunoștința de limbi precum și
praxa făcută până aci.

După anul de probă alesul va fi declarat
de practicant definitiv, punându-i-se în ve-
dere și alegerea lui de oficiant, după ce va
fi dovedit destoinicie în afacerile de bancă.

Postul este a se ocupa imediat după
alegere.

Săliște, 27 Octomvrie 1910.

Direcțiunea

Nou magazin de blănărie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului
public din loc și jur că, am deschis un
magazin de specialitate, bine asortat,
după cele mai moderne cerințe

în palatul contelui Nádasdy din
Arad strada Forray.

Am în depozite: saluri și blăni pentru
femei, căciuli și manșoane, apoi pentru
stradă și haine de călă-
torie etc. Primesc din
acest ram orice lucrări
noul și reparaturi, in-
grijire pentru vară etc.

Scopul meu e să servesc
on. clientele marfă și lucru
bun, pe lângă prețurile cele
mai moderate.

Cerind sprijinul on. pu-
blic, semnez

cu distinsă stimă:

Kovács Géza
blănar.

»Maramurășana« Institut de credit și eco-
nomii în Sighetul-Marmației.

CONCURS.

»MARAMURĂȘANA« institut de credit și
economii în Sighetul-Marmației (Máramaros-
sziget) publică concurs pentru un post de
comptabil și un post de **cassar**.

Salarul contabilului e 2000 cor. și 400
cor. relut de cvartir, — iar a cassarului
1200 cor. și 300 cor. relut de cvartir.

Ambii funcționari numai după un an de
probă vor fi denumiți definitiv, — și au a
depune cauție în numărul ori hârtii de va-
loare admise pentru acest scop din partea
direcțiunii de câte 2000 cor.

Reflectanții la aceste posturi au a-și ina-
inta concursul, indicând studiile terminate,
cunoștința de limbi, precum și praxa ce au
făcut până acuma — până în 1 Ianuarie
1911, la adresa dlui **Dr. Ilie Mariș**, ad-
vocat (Máramaros-sziget, Főter Nr. 33), iar
posturile sunt a se ocupa cel mult în 1
Februarie 1911.

Este în interesul recurentului a se pre-
zenta în persoană

Sighetul-Marmației, în 26 Octomvrie 1910.

Direcțiunea.

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru făină, care
în economie și acasă, mașină care măcină
cucuruzul și grăul, se învârtă cu o mână, pentru
de muncă a unui băiat de 6 ani. — Se învârtă
pe minut - pe lângă garanță și numai 14 coroane.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru a curăța
cerea sămânței de lăcuste și de
de mână cu puterea ori cu mâna, de orice
în mașina de îmblătit ori de orice altă
Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de
mâna trifolului și atelier de repara-
turi de mașini.

ORADEA-MARMAȚIEI

Nagyvárad) Vilányi utca 11.

F. Stoian

mănușer

Heltauer-g. 57. SIBIIU. (Nagyszeben.)

Mare depozit de mănuși de piele
glacé, svedeză, nappa și alte produse.
Dantele de mătăsă și zăbranie, pălării.
Totfelul de bandage pentru hernie simple
și duble, diverse centurione de tot felul,
bandagi, apoi ciorapi de bărbați și de
femei și rufe. Aparate pentru curățarea
rea corului pla copil și fată, curățarea

fiind numai de calitate a celor mai bune și
— în prețurile cele mai ieftine. —
Moșele au prețuri reduse.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diploma
de croitor.

Fanta István croitor de haine
bărbătești în
Cluj—Kolozsvár, Szentegyház utca 11.

Își recomandă

atelierul de croitorie
pentru bărbați

corespunzător cerințelor
azi, unde se vând cele mai bune
materii de haine din țară
și engleze. Pregătește cu
ține pardesii, paltoane
de iarnă, precum și cojoa
pentru oraș, ș. a.

Nr. 33/1910 T.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de

conducător

la **Librăria arhidiecezană în Sibiiu**
se escrie concurs cu termin până la 17/30
Noemvrie a. c.

Dela reflectanți se recere:

- Cunoștința limbilor: română, germană
și maghiară în scriere și vorbire;
- Cunoștință practică în afaceri de lib-
rărie.
- Viață morală neescepționabilă;
- Să fie liber de miliție.

În ofertele instruate cu documentele de
suse, petenții să-și precizeze și pretensiunea
de salar, având a se adresa: **Comisiei**
admin. a **Librăriei arhidiecezane în**
Nagyszeben.

Postul e de ocupat cel mult până la 1
Ianuarie n. 1911.

Administrativă
cezană.

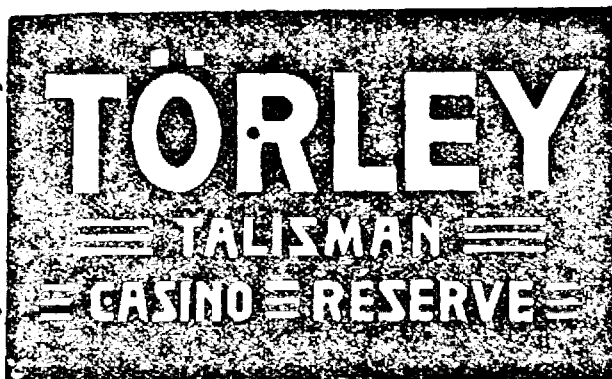
Prăvălie nouă de ceasornice și juvaericele!

S. Gáspár Jenő

ceasornicar și gluvaerglu în Arad, Asztalos Sándor-u. 10. (vis-à-vis de farmacia Ring.)

Înștiințez mult on. public, că în legătură cu-prăvălia din Pâncota, am deschis în Arad, o prăvălie de ceasornice și juvaericele. Se primesc tot-felul de reparaturi. Pun mare pond pe lucru cinstit.

Prăvălie nouă de ceasornice și juvaericele!

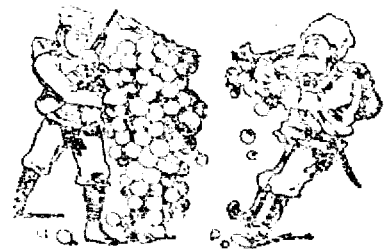

N. Bălcescu :

Opere complete.

Istoria românilor sub Mihai Viteazul
a 1.50 Cor.

Se poate căpăta la Librăria Tribunei. (10 fil. porto).

Oltoiori de struguri

expediază, garantând de o calitate americană

netedă și cu rădăcini, precum și în diferite soiuri recunoscute de frainice asortiment bogat;

Kakallómenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes, Medgyes 16. sz. (Nagyküküllő megye).**

— Poffiți și cereși prețuri curente ilustrate! —

Din prețul curent se pot celi scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informații dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înscris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Prăvălie nouă de ghetete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferencki din Cluj. În urma experiențelor câștigătoare pregătesc excepțional și cu prețuri moderate ghetete americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghetete orthopedice conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi cizme elegante (ciobote) pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea unei ghetete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincție stă:

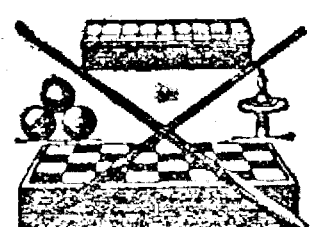
PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Krämer Károly
strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buși, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articli pentru fumători, ghergheturile pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiecte admirabile.

EF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

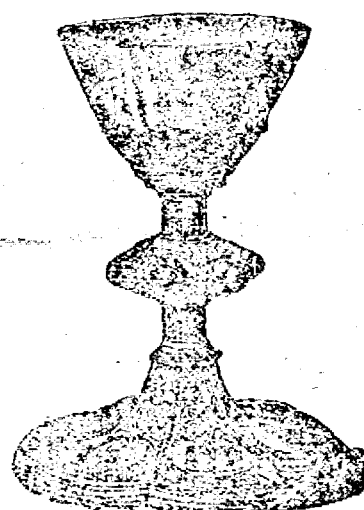
atorie p. articli de sticlă, porcelan și metal; fafurii și blide înflorate, rame p. licoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.

Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,

pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fier din fier săurit.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri făcă miros. Pissoare, spălătoare, odă de baie și aranjare de orice sistem — pentru încălzire centrală. —

NOUȚATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier săurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

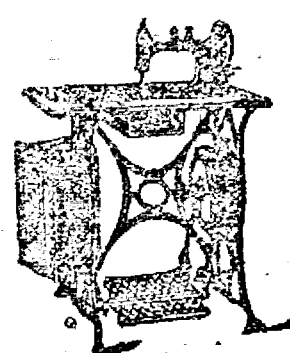
Atelierul de fotografiat a lui

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26. (Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Mașini de cusut și gramofioane cu plătire în rate.

Mare asortiment la :

Joan Kalenda
Oradea-mare — Nagyvárad

lângă biserica Holdaș. Telefon pentru întreg comitatul 245.

Dacă voîți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

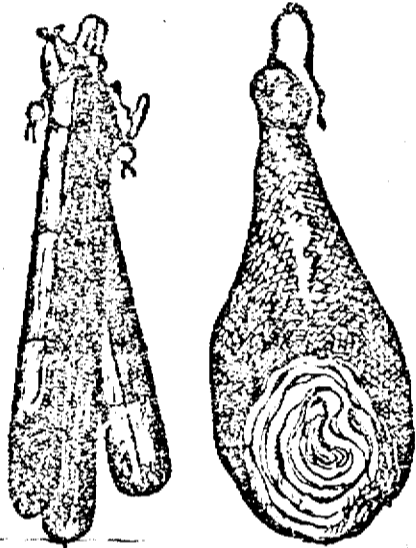
către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ-KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantia de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollui rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măceș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. v.ători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. vânăt	— — —	Caș race de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Sa'amă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângereta cu slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu fărurite umflături ș. a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantia de v.țel	— — —
Cași de urchi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperoi	— — —
Cartaboș n. gru	— — —	Craçoveana	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din pro-
vință cât și cele din loc. se
execută prompt și în calitate
neexceptionabilă,

Recomandăm preparare pro-
pria, precum și șuncă de Cașovia
și Praga, carne fină, slănină
albă, afumată, ardeală, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel din neața dela orele
6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

Prima atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS ÉS TARSÁ sculptor și mă-
lestru piatră.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
propriu din marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —

Atelierul special de reparat
al renumitelor firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot felul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arla-
puri p. trier. Bastimente cu benzin, pompe-motor.
Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articli tehnici. Fișile magnetice. Unsoări. Material
de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

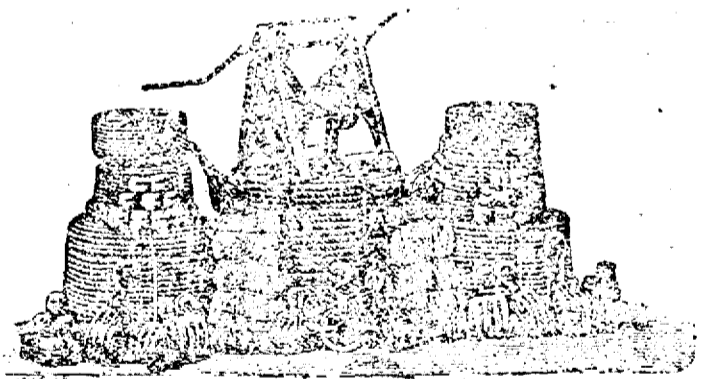

Funăria cea mai mare din **Joanovics János**. Tot felul de
Ungaria sudică — este a lui funii de
nepă, de fir, brăci, legătoare. Așezare și scurtare de funii
câneșă pentru transmisiuni. — Lugoj (Lugos). Ale
strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Palatul Poporului

Funării de câneșă, pentru uzinuri și economii

Funii pentru trăsuri (pentru sân), legătoare de snopi, funii pentru
opitoare, ștreanguri, hamaouri, mreja p. pescari, rețele pentru câș

Torturi pentru
țesături, brăuri
de câneșă și de
jută (pânză), bă-
tătoare de câne-
șă, pânze (Pack)
țesături, saci de
câneșă, pânză și
jută, pânze im-
penetrabile, sbi-
ciuri, cergi și
codoriști etc. etc.
Serviciu prompt

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,
at d-na **Johanna Jekeli,**

se găsește în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc tot felul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot felul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

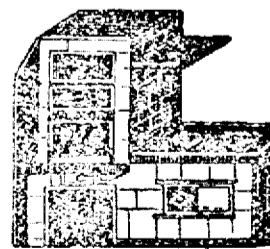
Prima fabrică de calapoade și calupe

— (Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár) —

— Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. —

Recomandă **calapoade** și **calupe** foarte
bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se
pune un pond
deosebit.

Comandele din
provință se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețu-
rile cele mai ieftine.
Serviciu excelent

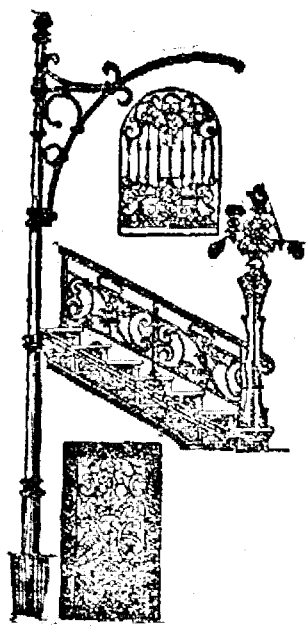
Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca

scări, coridoare, cerdacuri, grillage,
căminuri, porți, ferărie pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru — — — rie de metal aranja-
măcelării și cășapi, — — — mente pentru biserică
basreliefuri, strungă- — — — în execuție splendidă.
Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

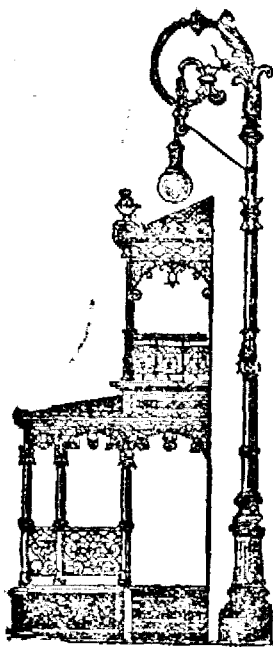
B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvár, Malom-u. Nr. 16.

Recomandă

vârteje pentru ferestrii
sistem Sultzberger, sunt cele mai bune,
reprezentanță pentru părțile ardelen.

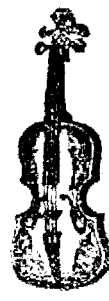
In nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere
pentru zidiri, compoziții de fier,
gratii și lucrări specialiste de faur.
gratii și lucrări de fier, etc. etc.

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pia-
nine, violini, flaute,
harmonice, precum și
tot-felul de instrumente
muzicale. Prețul scoalei Kulif-
fay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
Țin în depozit piese românești pentru
cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri
la dorință se trimite gratis și franco.

Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și pro-
vință salonul de modă pentru dame transpus din Paris la
cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru.
Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt
în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorinți ale
onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători
tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze mo-
delele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate
din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol
și rog on. public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

Knott József

Fabrica:

În drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:

Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei
mai buni de lucru din capitală și mă rog, că
precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea. Primesc toate
lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin
o magazină bogată de ciment pentru țevii,
sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii
la hotare, sămănătoare, fundamente la
cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai
departe edificare și betonizare de poduri
mai mari și mai mici, conducători de apă,
vaduri, padimentare de terase, prevederea
pe din jos a pereților cu table de mozaic,
precum și cu table de ciment în diferite
culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc
și oferz garanție.

La dorință servesc bucuroși cu planuri și preliminar de spese.

Cu punerea frigului

toți se îngrijesc de câștigarea celui mai ușor mod de
încălzit și zădarnic ai lemne multe, dacă cuptorul
ți-e rău, pentru-că cu un cuptor bun se economisește

50% de lemne.

Deci, dacă voiești să ai

Cuptor bun pentru încălzit

cu lemne sau cărbuni, să binevoiești a osteni până
la fierăria lui

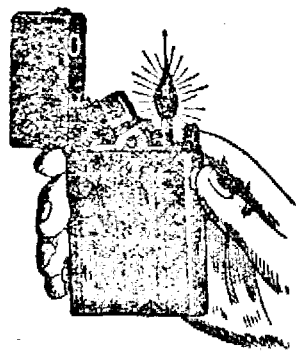
Pöhm János

vis-à-vis de statuia martirilor, unde pe lângă prețu-
rile cele mai moderate poți căpăta cuptoarele cele
mai bune și mai frumoase.

Magazin stabil bogat asortat cu

mașini sistem „John”
pentru spălat cu aburi

cu cari se economisește 75% timp de
lucru și material de încălzit.

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin
în marele ma-
gazin de fabrică
a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

— Noui arii românești, à fl. 1-50.
3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.
Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

